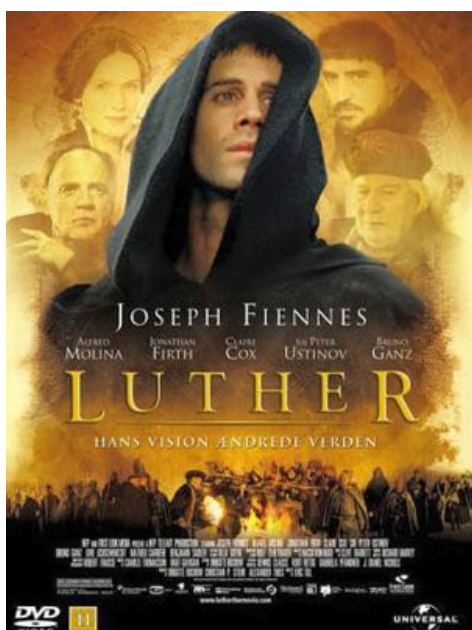

Luther

Storfilm på godt og ondt, men brugbar

Af Bo Torp Pedersen

Eric Tills film "Luther" modtog 13. september 2004 i Berlin prisen Die Goldene Leinwand, fordi filmen da havde solgt mere end 3 mio. biografbilletter alene i Tyskland. Det tyske publikum har øjensynligt – trods velkendt jammer over skolesystemet – bedre forudsætninger end de fleste for at begribe handlingen. Filmen havde tysk biografpremiere på reformations-dagen (31. oktober) i 2003 og er siden solgt til biografvisning i 30 andre lande, bl.a. Danmark.

Men i USA slog den stort anlagte internationale produktion med skuespillere fra flere forskellige lande ikke an, hverken hos kritikere eller publikum. Selv om filmen er modeleret som en underholdningsfilm, en 'mainstream'-film, med de forenklinger og konventioner, som hører sig til her, kræver den forudsætninger hos publikum, som ikke findes i det historieløse USA.

Den fortællelemæssige 'mainstream'-form ses i den grundlæggende modstilling af en ener over for et system (munken Luther vs. den romersk-katolske kirke) og i brugen af forskellige dramatiske handlingselementer ('action') og en enkelt meget antydende erotisk scene (Luther og konen).

Det skal blive spændende at følge filmens modtagelse i Danmark. Vil det store biografpublikum her i landet interessere sig for filmen? Bliver den en succes? Selv synes jeg, at filmen ikke

helt lykkes. Primært fordi den flere gange ikke forstår at bygge op til og afvikle dramatiske højdepunkter. Sekundært fordi Joseph Fiennes spiller Luther som en moderne, forvirret og modvillig helt. Det skader filmen som fortælling og underholdning. Samtidig er mange af dens enkelte scener i sig selv dog ganske prægnante, og jeg synes, filmen vinder ved gensyn.

Oplevelsen af autencitet forstyrres af, at vi i Danmark skal se filmen med engelsk-amerikansk tale i stedet for tysk, og det vil også forstyrre nogle tilskuere, at visse real-historiske begivenheder er forkortet, sat ind i en ny sammenhæng eller helt udeladt, men det hører nu engang genre til. Hvis filmen fænger hos et stort publikum, har kirken og kirkens undervisere fået foræret en igangsætter til udvikling af Luther-kundskab.

Men "Luther" må gerne blive mere end et pædagogisk redskab; den er også en udfordring for os. Karen Schousboe har påpeget, at et kirkefremmed biograf-publikum meget vel kan tænkes at drage associationer fra den kirke (den romersk-katolske), de ser i filmen, til den kirke, de møder i hverdagen og ofte oplever som et stort, lukket system (den kongelige danske statskirke). Så må vi spørge os selv om, hvor det reformatoriske er blevet af! Er det, Luther stod for, blevet forhistorie og dogmatik?

Filmfakta

Tyskland/Canada 2003 – instr.: Eric Till – manus: Camille Thomasson og Bart Gavigan – medv.: Joseph Fiennes (Martin Luther), Alfred Molina (Johann Tetzel), Bruno Ganz (Johann von Staupitz), Jonathan Firth (Girolamo Aleandro), Peter Ustinov (Friedrich der Weise), Claire Cox (Katharina Luther), Uwe Ochsenknecht (Leo X), Benjamin Sadler (Georg Spalatin) – 120 min. – Dansk biografpremiere 22. oktober 2004 – Pressebilleder/Udlejning: UIP – Tilladt for børn over 11 år

Links

<http://www.cinemazone.dk/review.asp?id=4819&area=2>

<http://www.nytimes.com/2003/09/26/movies/26LUTH.html>

<http://www.rpi-loccum.de/material/medienpaedagogik/maluth>